

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ของ

เทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง
อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐของเทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. ที่มาและความสำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้มุ่งเน้นการพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความโปร่งใส ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงและปิดช่องว่างการทุจริตเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบที่ระบุให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือสำคัญในการตัดโอกาสการทุจริตตั้งแต่ต้นทาง

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้ผลักดันเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เพื่อเป็นตัวชี้วัดระดับสากลในการประเมินประสิทธิภาพองค์กร โดยในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ได้กำหนดในตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๑ การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ข้อ O๒๑ ให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงเพื่อค้นหาเหตุการณ์ที่อาจเกิดการทุจริตในกระบวนงานที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ หรือด้านการพิจารณาอนุมัติอนุญาต และจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงเพื่อป้องกันความเสียหายแก่ทางราชการ

เทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง ในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจในการให้บริการสาธารณะและการบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ได้เล็งเห็นว่าการดำเนินงานตามภารกิจหลักอาจมีขั้นตอน หรือกระบวนงานที่เสี่ยงต่อการเกิดการทุจริต การรับสินบน หรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม หากไม่มีระบบการควบคุมภายในหรือมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ อาจส่งผลกระทบต่อความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณ ความเป็นธรรมในการใช้อำนาจหน้าที่ และความเชื่อมั่นของประชาชนผู้รับบริการ

ด้วยเหตุนี้ เทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง จึงได้ดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขึ้น เพื่อวิเคราะห์และประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงในกระบวนงานสำคัญ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการปฏิบัติให้สอดคล้องตามเกณฑ์การประเมิน ITA ข้อ O๒๑ เท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ปราศจากการทุจริตอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง สามารถทราบถึงจุดเสี่ยงหรือช่องว่างของกระบวนการดำเนินงานที่อาจนำไปสู่การทุจริต และสามารถกำหนดมาตรการป้องกันได้อย่างเหมาะสม

๒. การดำเนินงานของหน่วยงานมีความโปร่งใส มีระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน

๓. บุคลากรของเทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงการทุจริตและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

๔. ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคม

๕. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการบริหารราชการของเทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง

๓. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง รู้ทันจุดเสี่ยงและปิดช่องว่างได้ตรงจุด ทำให้สามารถวางมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในกระบวนงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

๒. การดำเนินงานของเทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ง่ายขึ้น เนื่องจากมีระบบการควบคุมภายในที่ดี ช่วยลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน

๓. เจ้าหน้าที่มีจิตสำนึกและทำงานด้วยความซื่อสัตย์ เข้าใจถึงผลกระทบเรื่องการทุจริตและร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา

๔ ช่วยส่งเสริมการบริหารงานที่โปร่งใส ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล และใส่ใจต่อสังคม

๕. ประชาชนได้รับบริการที่เท่าเทียม เป็นธรรม และส่งผลให้ภาพรวมคะแนน ITA ของเทศบาลตำบลท้าวอู่ทองดีขึ้น

๔. ความหมายของการทุจริต

พระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ “ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อย่างใด ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

๕. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในภาครัฐของเทศบาลตำบลท้าวอู่ทอง ประจำปีงบประมาณ พศ. ๒๕๖๙
แบบฟอร์มการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๕ ขั้นตอนตามคู่มือฯ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนงาน หรือโครงการ และ ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน กองคลัง

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อ กระบวนงาน / โครงการ การจัดซื้อจัดจางและการบริหารพัสดุ

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Fraud Risk)
๑	การกำหนดความต่องการและการของบประมาณ	การล็อกสเปก (Lock spec) หรือกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
๒	การเตรียมการจัดซื้อจัดจาง	การกำหนดเงื่อนไขหรือราคากลางที่ไม่โปร่งใส หรือเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างบางรายเป็นการเฉพาะ
๓	การจัดซื้อจัดจ่าง	การเลือกปฏิบัติหรือรับสินบนในการตรวจรับคุณสมบัติ เพื่อช่วยเหลือผู้เสนอราคาที่ขาดคุณสมบัติให้ผ่านการคัดเลือก
๔	การบริหารสัญญา	การตรวจรับงานที่เป็นเท็จ (ตรวจรับงานทั้งที่ยังไม่เสร็จ หรือไม่ตรงตามสเปกในสัญญา) เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้าง
๕	การควบคุมและการจำหนายพัสดุ	การนำพัสดุหรือทรัพย์สินของหลวงไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว หรือเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑) เกฑฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

๒) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ความเสียหายร้ายแรงมาก เกิดการฟ้องร้องหรือถูกสอบสวนทางกฎหมาย ส่งผลกระทบต่อระบบราชการ
๔	สูง	ความเสียหายระดับสูง ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกระทรวง เกิดการร้องเรียนจากสื่อมวลชน
๓	ปานกลาง	ความเสียหายระดับปานกลาง มีการร้องเรียนจากหน่วยงานภายนอก ส่งผลต่อขวัญกำลังใจ
๒	น้อย	ความเสียหายระดับต่ำ มีการร้องเรียนภายในหน่วยงาน เกิดความไม่พอใจในการทำงาน
๑	น้อยมาก	ความเสียหายเล็กน้อย ไม่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติงาน

๓) ช่วงคะแนนระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ – ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ – ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕ – ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๔ คะแนน

๔) การแบ่งระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับความเสี่ยง = โอกาส x ผลกระทบ

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Fraud Risk)	คะแนนความเสี่ยงการทุจริต			
			Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
๑	การกำหนดความต้องการและการของบประมาณ	การล็อกสเปก (Lock spec) หรือกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๒	๒	๔	ต่ำ
๒	การเตรียมการจัดซื้อจัดจาง	การกำหนดเงื่อนไขหรือราคากลางที่ไม่โปร่งใส หรือเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างบางรายเป็นการเฉพาะ	๒	๓	๖	ปานกลาง
๓	การจัดซื้อจัดจาง	การเลือกปฏิบัติหรือรับสินบนในการตรวจรับคุณสมบัติ เพื่อช่วยเหลือผู้เสนอราคาที่ขาดคุณสมบัติให้ผ่านการคัดเลือก	๒	๒	๔	ต่ำ
๔	การบริหารสัญญา	การตรวจรับงานที่เป็นเท็จ (ตรวจรับงานทั้งที่ยังไม่เสร็จ หรือไม่ตรงตามสเปกในสัญญา) เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้าง	๒	๓	๖	ปานกลาง
๕	การควบคุมและการจำหน่ายพัสดุ	การนำพัสดุหรือทรัพย์สินของหลวงไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว หรือเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง	๓	๒	๖	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	การกำหนดความต้องการและการของบประมาณ	การล็อกสเปก (Lock spec) หรือกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ต่ำ	แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจากหลายส่วนงานในการพิจารณากำหนดสเปกพัสดุ	จัดทำร่างคุณลักษณะเฉพาะโดยยึดตามมาตรฐานกลางของทางราชการ	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง
๒	การเตรียมการจัดซื้อจัดจาง	การกำหนดเงื่อนไขหรือราคากลางที่ไม่โปร่งใส หรือเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างบางรายเป็นการเฉพาะ	ปานกลาง	กำกับดูแลการคำนวณราคากลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส	- ใช้ฐานข้อมูลราคาตลาดหรือสืบราคาจากผู้ประกอบการอย่างน้อย ๓ ราย - เปิดเผยราคากลางและแหล่งที่มาในระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลางและเว็บไซต์เทศบาล	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การเลือกปฏิบัติหรือรับสินบนในการตรวจรับคุณสมบัติ เพื่อช่วยเหลือผู้เสนอราคาที่ขาดคุณสมบัติให้ผ่านการคัดเลือก	ต่ำ	ควบคุมกระบวนการเสนอราคาและการตรวจสอบคุณสมบัติผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเคร่งครัด	- ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบ e-GP ๑๐๐% เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ - จัดเก็บบันทึกประวัติและข้อมูลการตรวจรับสิทธิ์ของผู้เสนอราคาเพื่อความโปร่งใส	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง
๔	การบริหารสัญญา	การตรวจรับงานที่เป็นเท็จ (ตรวจรับงานทั้งที่ยังไม่เสร็จ หรือไม่ตรงตามสเปกในสัญญา) เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้าง	ปานกลาง	เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจรับพัสดุหรืองานจ้าง และเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุต้องลงพื้นที่ตรวจสอบหน้างานจริงทุกครั้ง และถ่ายภาพหลักฐานไว้	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๕	การควบคุมและการจำหนายพัสดุ	การนำพัสดุหรือทรัพย์สินของหลวงไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว หรือเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง	ปานกลาง	จัดทำระบบบัญชีคุมพัสดุออนไลน์และตรวจสอบความถูกต้องเป็นประจำ	แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีเพื่อเช็คยอดและรายงานผลการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง